

Skarbnica dla wyjątkowych gatunków

Różnorodność siedlisk w rezerwacie biosfery UNESCO Górnołużycka Kraina Wrzosowisk i Stawów oferuje najbardziej zróżnicowane warunki dla wielu gatunków. Na tym terenie stwierdzono występowanie ponad 5000 gatunków zwierząt i roślin. Z tego ponad 1200 znajduje się obecnie w saksońskiej czerwonej księdze gatunków zagrożonych.

Bezkręgowce

W rezerwacie biosfery w ciągu ostatnich 25 lat odnotowano ponad 3200 gatunków bezkręgowców, przede wszystkim owadów. Żyje tu wyjątkowo dużo gatunków ważek i dzikich pszczół.

Płazy

W rezerwacie biosfery występuje 14 gatunków płazów. Wczesnym latem w stawach rozbrzmiewają nawoływania kumaka nizinnego. Jeszcze większą uwagę zwraca kumkanie rzekotek drzewnych podczas ich wieczornych koncertów.

Ptaki

Na tym obszarze wylęga się do 160 gatunków. Orzeł bielik występuje tu w zagęszczeniu rzadko spotykanym w Europie Środkowej. Niezwykle często można tu również usłyszeć lub zaobserwować bąka zwyczajnego, gągoła, żurawia, zimorodka, lelka zwyczajnego czy dudka. Rezerwat biosfery odwiedza też ponad 100 gatunków ptaków wędrownych. Zimą na polach pojawiają się gęsi skandynawskie i łabędzie.

Ssaki

Wśród ssaków, z których 62 gatunki zamieszkują rezerwat biosfery, istotną pozycję zajmuje wydra. Znaczna część środkowoeuropejskiej populacji tego gatunku, licząca ponad 100 osobników, żyje na terenie górnołużyckich stawów. Również wilk stał się stałym mieszkańcem tego obszaru.

Rośliny

W rezerwacie biosfery rośnie ponad 1000 różnych gatunków roślin. Niektóre z nich występują w Niemczech tylko w tym regionie. Należą do nich fiołek mokradłowy oraz mieczyk dachówkowaty, których kolejny obszar występowania znajduje się w Europie Wschodniej.

Wycieczki po rezerwacie biosfery

Szlaki rowerowe i piesze

Sieć urokliwych szlaków rowerowych i pieszych umożliwia poznanie Krainy Wrzosowisk i Stawów, jej różnorodnych obszarów przyrodniczych i wsi. Pętla rowerowa 'Orla bielika' prowadzi przez lasy, wzdłuż łąk i pól, do sielankowo położonych w rezerwacie biosfery grup stawów i wrzosowisk. Cały teren przecinają długodystansowe trasy rowerowe, takie jak Szlak Rowerowy nad Sprewą czy Żabi Szlak Rowerowy.

Ścieżki przyrodnicze

Spotkanie z naturą w formie zabawy, prowadzenie intrygujących obserwacji i poznawanie ciekawostek na temat flory i fauny – jest to możliwe na ścieżce przyrodniczej 'Stawy Gutttau i jezioro Olba' lub na ścieżce przyrodniczej 'Bioróżnorodność i historia lokalna Kreba-Neudorf'.

Partnerzy rezerwatu biosfery

Jakość, regionalność i świadomość ekologiczna – te cechy prezentują partnerzy rezerwatu biosfery. Są to certyfikowane podmioty z sektora noclegowego i gastronomii, które w szczególny sposób przyczyniają się do wspierania cykli gospodarczych, ochrony środowiska oraz zachowania krajobrazu kulturowego.

Zwiedzanie z przewodnikiem, wycieczki i wiele więcej

W celu pogłębienia wiedzy o przyrodzie, kulturze i zrównoważonym użytkowaniu ziemi, przygotowano bogaty program spacerów z przewodnikiem, wykładów, ofert rodzinnych i obozów dla dzieci i młodzieży. Program ten można znaleźć na stronie: www.biosphaerenreservat-oberlausitz.de.

HAUS DER TAUSEND TEICHE

Warto zajrzeć!

Idealnym punktem startowym do zwiedzania rezerwatu biosfery UNESCO Górnołużycka Kraina Wrzosowisk i Stawów jest Centrum Informacji Turystycznej w dzielnicy Malschwitz – Wartha.

Można tutaj poznać ciekawe fakty na temat rezerwatu biosfery, hodowli karpia oraz współdziałania człowieka z naturą. Do łączenia zdobytej wiedzy ze wspomnianymi wrażeniami szczególnie polecana jest znajdująca się nieopodal ścieżka przyrodnicza 'Stawy Gutttau i jezioro Olba'.

www.HAUS-DER-TAUSEND-TEICHE.de

Jak do nas trafić:

Dojazd komunikacją publiczną

Do rezerwatu biosfery można dojechać autobusem lub autobusem i pociągiem.

Aktualne informacje o rozkładach jazdy znajdują się na stronie: www.reiseauskunft.bahn.de www.zvon.de

Stopka redakcyjna:

Wydawca | Staatsbetrieb Sachsenforst, Biosphärenreservatsverwaltung Oberlausitzer Heide- und Teichlandschaft, Warthaer Dorfstraße 29, D-02694 Malschwitz OT Wartha
Telefon | +49 35932-3650 Fax | +49 35932-3655
E-Mail | broht.poststelle@smekul.sachsen.de
Internet | www.biosphaerenreservat-oberlausitz.de

Przedsiębiorstwo Saksońskie Lasy Państwowe jest organem podległym Saksońskiemu Ministerstwu Energii, Ochrony Klimatu, Środowiska i Rolnictwa. Publikacja jest finansowana z podatków, na podstawie budżetu uchwalonego przez posłów saksońskiego parlamentu krajowego (Landtag).

Redakcja | Biosphärenreservatsverwaltung
Projekt | teichlandgrafik, Spreedesign Bautzen GmbH
Zdjęcia | str. 1 Hagen Meischner; str. 2 Mario Trampenau; str. 3, 8, 9 Dirk Weis; str. 11 góra: Bodo Hering; str. 11 dół: Torsten Kellermann
Piktogramy | Staatsbetrieb Sachsenforst
Druk | Löbnitz Druck GmbH
Nakład | 2.000 egzemplarzy, druk neutralny dla klimatu, papier z certyfikatem FSC © 2023 BR-Verwaltung, Wartha

Nationale Naturlandschaften

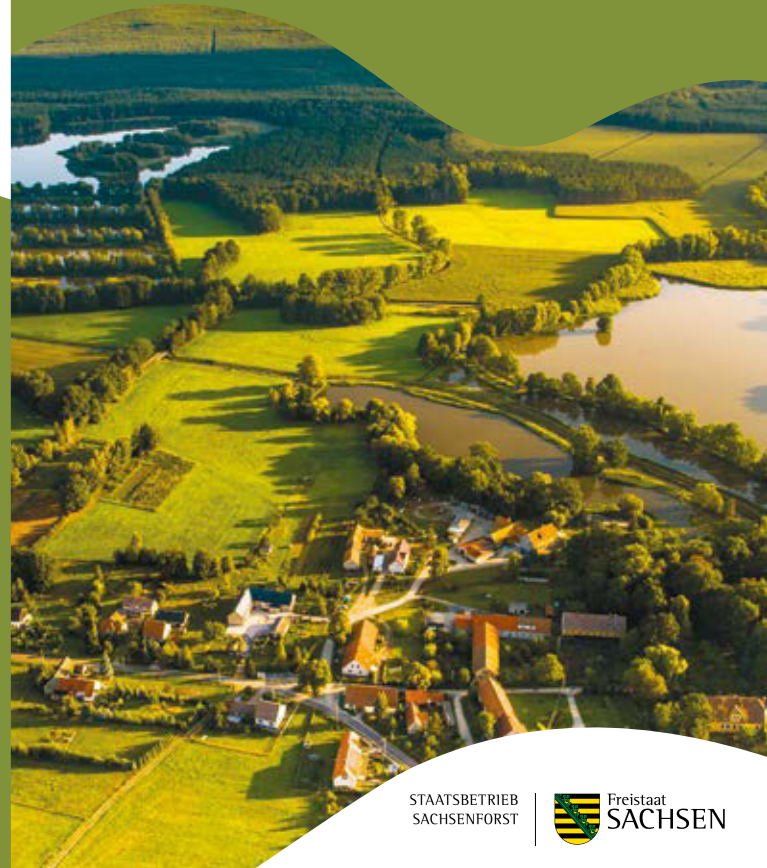
Rezerwat biosfery Górnołużycka Kraina Wrzosowisk i Stawów należy do Narodowych Krajobrazów Naturalnych, czyli związku niemieckich parków narodowych, parków przyrody, rezerwatów biosfery i obszarów dzikiej przyrody. www.nationale-naturlandschaften.de

Biosphärenreservat Oberlausitzer Heide- und Teichlandschaft

Rezerwat biosfery w Krainie Tysiąca Stawów

STAATSBETRIEB SACHSENFORST

Krajobraz kulturowy wartny ochrony

We wschodniej Saksonii znajduje się rezerwat biosfery UNESCO Górnołużycka Kraina Wrzosowisk i Stawów. Leży on w zielonym sercu Łużyc, Górnołużyckiej Krainie Wrzosowisk i Stawów. Rozciąga się pomiędzy Płaskowyżem Budziszyńskim na południu a Pojezierzem Łużyckim na północy.

Górnołużycka Kraina Wrzosowisk i Stawów powstawała przez wiele wieków w wyniku użytkowania przez człowieka. Mieszkający tu od 600 roku n.e. słowiańscy osadnicy nazywali tereny pokryte bagnami i lasami „Łużica“ (mokradła). Przypomina o tym nazwa „Łużyce“. Pierwszy dokument potwierdzający założenie stawów rybnych pochodzi z 1248 roku. W XV i XVI wieku gospodarka stawowa była już ważnym sektorem działalności zarobkowej i uznawano ją za bardzo opłacalną formę użytkowania. Do dzisiaj tradycyjna gospodarka stawowa kształtuje krajobraz kulturowy. W efektywny sposób region ten charakteryzuje ponad 350 stawów wkomponowanych w lasy wydmore, podmokłe łąki, nieurodzajne pola, obszary zalewowe i wrzosowiska. Wszystkie te elementy krajobrazu tworzą zróżnicowaną mozaikę składającą się z suchych i wilgotnych siedlisk, idealnych dla rzadkich gatunków zwierząt i roślin.

Rezerwat biosfery UNESCO – sieć ogólnoswiatowa

Rezerваты biosfery są modelowymi regionami zrównoważonego rozwoju i zachowują krajobrazy naturalne i kulturowe w ramach programu UNESCO „Człowiek i biosfera“ (MAB).

Przyczyniają się do ochrony obszarów naturalnych, w tym występujących tam gatunków zwierząt i roślin. Ponadto, wymagają zrównoważonego gospodarowania i je wspierają. Dzięki lokalnym projektom i inicjatywom, takim jak: marketing produktów, zrównoważona turystyka i wspieranie rolnictwa ekologicznego, rezerваты biosfery przyczyniają się do tworzenia wartości regionalnych, a tym samym do tworzenia miejsc pracy, zwłaszcza na słabych strukturalnie obszarach wiejskich. Oferują również przestrzeń do wypoczynku, rekreacji i doświadczania przyrody oraz są miejscami edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i badań środowiskowych.

W Niemczech jest obecnie 18 rezerwatów biosfery (stan na 2022 r.), z czego 16 zostało uznanych przez UNESCO. Na całym świecie, w 131 krajach znajduje się 727 rezerwatów biosfery UNESCO. Co dziesięć lat Komitet Narodowy MAB weryfikuje postępy w rozwoju obszaru i decyduje o kontynuacji uznania przez UNESCO.

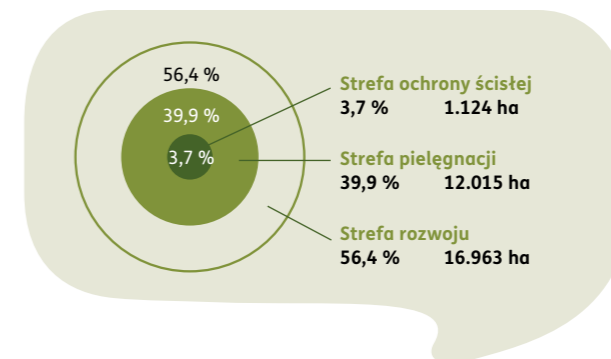

Liczby i fakty

- Powierzchnia:** 30.102 ha
- Utworzenie:** 1994 Zagwarantowanie rezerwat biosfery
1997 Określenie zgodnie z państwową ustawą o ochronie przyrody
- Uznanie:** 1996 Uznanie jako 13 rezerwat biosfery UNESCO w Niemczech
- Mieszkańcy:** ok. 9.000 w 59 wsiach, jednaście gmin, dwa powiaty
- Wysokość:** 80–180 m n.p.m.
- Cechy szczególne:** Obszar dwujęzyczny (niemiecki i serbołużycki), obejmuje dawne obszary odkrywkowego wydobycia węgla brunatnego, największy w Saksonii obszar ochrony ptaków. Obejmuje największy w Saksonii obszar dyrektywy siedliskowej i jest tym samym częścią europejskiej sieci NATURA 2000

Podział rezerwat biosfery na strefy

Rezerваты biosfery to obszary, które mają być jednolicie chronione i rozwijane. W celu realizacji różnych celów i funkcji, podzielone są przestrzennie na trzy strefy.

Strefa ochrony ścisłej

(Obszar ochrony przyrody i dyrektywy siedliskowej) W centrum uwagi znajduje się przyroda. Wszystkie siedliska są pozostawione do naturalnego rozwoju, bez użytkowania i są schronieniem dla gatunków wrażliwych. Wstęp jest tu zabroniony, wyjątek stanowią cele badawcze.

Strefa pielęgnacji

(Obszar ochrony przyrody i dyrektywy siedliskowej) W strefach pielęgnacyjnych ma miejsce korzystanie z terenu w sposób przyjazny dla środowiska, a jego podstawowym celem jest ochrona gatunków oraz pielęgnacja i rozwój biotopów.

Strefa rozwoju

W centrum uwagi znajduje się człowiek. Usługi hotelarsko-gastronomiczne i rolnictwo powinny rozwijać się w taki sposób, aby w równym stopniu uwzględnić wymagania przyrody i ludzi. W ten sposób zachowany zostaje harmonijny krajobraz kulturowy. Strefa ta obejmuje również obszary, na których przyroda może „odpocząć” po wcześniejszym nadmiernym użytkowaniu.

Zachowanie w rezerwacie biosfery

Rezerваты biosfery są popularnymi miejscami wypoczynku podczas wakacji i wycieczek. Można w nich doświadczyć niezakłóconej przyrody, obserwować zwierzęta i relaksować się w czasie wędrówek. Aby tak pozostało, prosimy o przestrzeganie następujących zasad - dla własnego bezpieczeństwa oraz w celu ochrony flory i fauny.

- Nie schodź z trasy. Podczas wycieczek korzystaj z oznakowanych tras.
- Nie hałasuj, zachowuj się spokojnie. Zwiększysz swoje szanse na obserwację zwierząt.
- Psy są mile widziane, ale należy je prowadzić na smyczy.
- Nie zostawiaj po sobie żadnych śmieci! Plastikowe opakowania mogą stać się śmiertelną pułapką dla dzikich zwierząt.
- Niczego nie zrywaj i nie zbieraj! Zbieranie grzybów i jagód jest dozwolone wyłącznie niewielkich ilościach.
- Nie rozpalaj ognisk w lasach i na polach.
- Biwakuj tylko na wyznaczonych polach biwakowych.
- Nie używaj dronów ani latających modeli samolotów. Zdjęcia wykonuj ze ścieżki, nie naruszając flory i fauny.
- Wędkowanie możliwe jest wyłącznie w wyznaczonych miejscach! W stawach rezerwat biosfery zabronione jest wędkowanie bez ważnej karty wędkarskiej lub karty zezwolenia od opiekuna stawu.
- Uwaga!!! Należy uważać na przewracające się i powalone drzewa. Korzystanie ze ścieżek odbywa się na własną odpowiedzialność.